

PRIOPĆENJE O VISINI ZAŠTITNOG SLOJA KAPITALA ZA STRUKTURNI SISTEMSKI RIZIK

Na temelju članka 131. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013.) i članka 3. Odluke o primjeni zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik ("Narodne novine", br. 61/2014.) Hrvatska narodna banka propisala je obvezu održavanja zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik, koji su kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj dužne održavati u visini od 1,5% izloženosti rizicima odnosno 3% izloženosti rizicima. Uzimajući u obzir očekivane promjene karakteristika sustava i sistemsku važnost pojedinih institucija te kako bi se otklonila mogućnost regulatorne arbitraže, Hrvatska narodna banka donijela je u kolovozu 2017. godine novu Odluku o primjeni zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik ("Narodne novine", br. 78/2017.).

U skladu s člankom 129. Zakona o kreditnim institucijama Odluka o primjeni zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik zasniva se na sljedećoj ocjeni sistemskog rizika. Analize strukturnih elemenata financijske stabilnosti i sveobuhvatna ocjena rizika u gospodarstvu, koju HNB redovito provodi¹, upućuju na to da su se strukturne ranjivosti sustava i dalje zadržale na razmjerno visokoj razini, a u skladu s time i izloženosti sistemskom riziku ostale su znatne. Strukturne ranjivosti domaćega gospodarstva vidljive su u prvom redu u visokom inozemnom i javnom dugu, ali i relativno visokoj stopi nezaposlenosti te zaduženosti domaćega privatnog sektora u odnosu na novije države članice EU-a (slike 1. – 3.). Dodatno, mjere strukturnih makroekonomskih neravnoteža (engl. *Macroeconomic Imbalance Procedure*, MIP) koje Europska komisija prati u sklopu dubinskih analiza gospodarstava država članica, kao i nalazi tih analiza potvrđuju postojanje značajnih strukturnih neravnoteža domaćega gospodarstva². Istodobno se visoka koncentracija financijskog sustava nastavila povećavati i u 2016. godini, vidljivo premašujući europski prosjek (Slika 4.), što čini sustav osjetljivijim na potencijalne ranjivosti neke od banaka. Osim toga, spomenuti proces okrupnjavanja bankovnog sustava nastavit će se i skorašnjim spajanjem dviju sistemski važnih institucija. Naposljetku, tržište nekretnina, koje su glavni instrument osiguranja za kreditne poslove i dalje je slabo likvidno.

Navedeno upućuje na daljnju potrebu održavanja zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik, uz otprije utvrđenu visinu stopa, za dvije skupine kreditnih institucija ovisno o vrsti, opsegu i složenosti poslova kreditne institucije kako je definirano člankom 3. Odluke o primjeni zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik ("Narodne novine", br. 78/2017.).

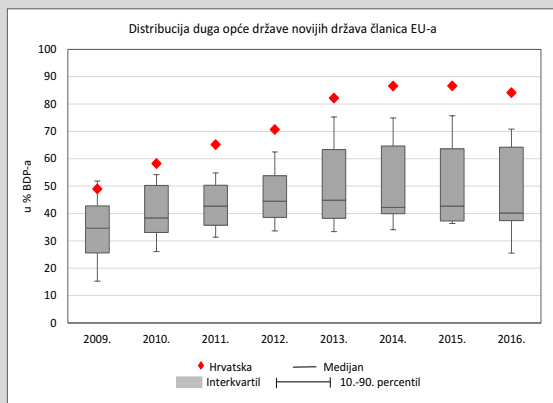
---

¹ Makroprudencijalna dijagnostika, broj 2 (dostupno na: <http://www.hnb.hr/documents/20182/1999697/h-mpd-2-2017.pdf/d21414cc-29b5-4b37-a914-e7fetc661ca1>) i Financijska stabilnost, broj 18 (dostupno na: <http://www.hnb.hr/documents/20182/1972383/h-fs-18-2017.pdf/93e3fd11-df03-4755-a3aa-c02fa7056b22>).

² *European Commission: Country Report Croatia 2017 Including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances* (dostupno na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-croatia-en.pdf>).

Hrvatska narodna banka nastavit će redovito pratiti evoluciju sistemskih rizika strukturne prirode te će preispitati visinu zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik po potrebi, a najmanje jednom u dvije godine.

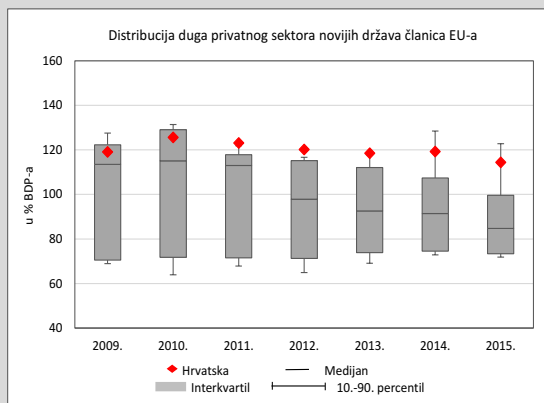
Slika 1. Dug opće države i nadalje je visok u odnosu na usporedive zemlje

Napomena: Novije države članice EU-a obuhvaćaju Bugarsku, Češku, Estoniju, Hrvatsku, Letoniju, Litvu, Mađarsku, Poljsku, Rumunjsku, Sloveniju i Slovačku.

Izvor: Eurostat

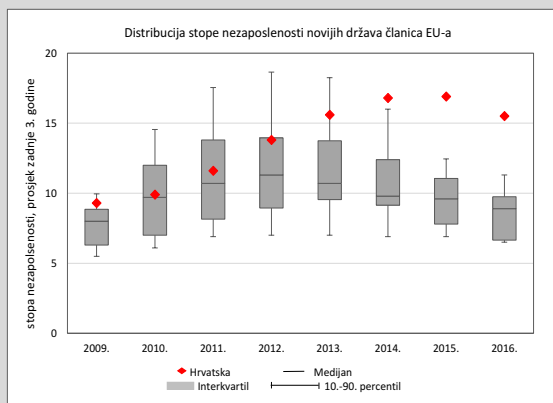
Slika 2. Relativno je visoka zaduženost domaćega privatnog sektora

Napomena: Dug privatnog sektora uključuje obveze na osnovi dužničkih vrijednosnih papira i kredita privatnih nefinancijskih društava, kućanstava i neprofitnih institucija koje služe kućanstvima. Podaci za 2016. godinu nisu još objavljeni. Za ostalo vidi napomenu ispod Slike 1.

Izvor: Eurostat

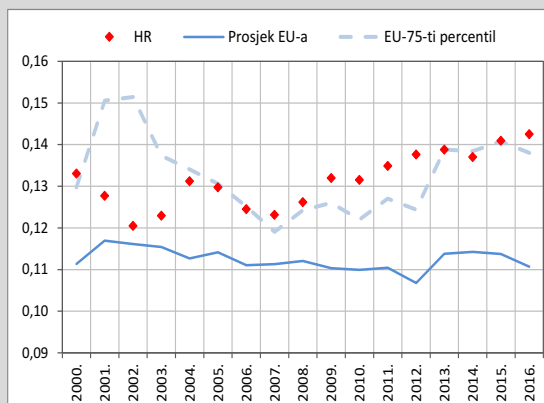
Slika 3. Stopa nezaposlenosti, unatoč smanjenju, i dalje je znatno viša u odnosu na usporedive zemlje

Napomena: Vidi napomenu ispod Slike 1.

Izvor: Eurostat

Slika 4. Razina tržišne koncentracije u daljnjem je porastu

Izvori: ESB; HNB